

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

**16 դեկտեմբերի 2018թ.
ք.Երևան**

N 175-Ա

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 9-Ի ԱՐՏԱՀԵՐԹ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններն անցկացվել են 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ին՝ «Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրք» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի (այսուհետ՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրք) 104-րդ հոդվածի 1-ին մասում նախատեսված ժամկետում:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 16-րդ հոդվածին և 104-րդ հոդվածի 5-րդ մասին համապատասխան քվեարկությունը կազմակերպելու և քվեարկության արդյունքներն ամփոփելու նպատակով հանրապետության տարածքում կազմավորվել է թվով 2010 ընտրական տեղամաս, որից 12-ը՝ քրեակատարողական հիմնարկներում (հիմք՝ Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 5-րդ մաս, 17-րդ հոդվածի 4-րդ մաս և 18-րդ հոդվածի 1-ին մաս):

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 78-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան Հայաստանի Հանրապետությունում կազմավորված է 13 ընտրական տարածք՝ 4-ը Երևանում, 9-ը մարզերում:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 36-րդ հոդվածին և 44-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերին համապատասխան կազմավորվել է ընտրական հանձնաժողովների եռաստիճան համակարգ՝ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով, տարածքային ընտրական հանձնաժողովներ և տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներ:

Հայաստանի Հանրապետությունում կազմավորված է ընդհանուր թվով 38 տարածքային ընտրական հանձնաժողով՝ 10-ը՝ Երևան քաղաքում և 28-ը՝ հանրապետության մարզերում:

Ընտրությունների ողջ գործընթացը կազմակերպել և վերահսկել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը 2018 թվականի դեկտեմբերի 16-ին հիմք ընդունելով ընտրական տեղամասերում, ինչպես նաև էլեկտրոնային եղանակով քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունները, կազմել է արձանագրություն Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի արտահերթ ընտրության քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ:

- Համաձայն նշված արձանագրության՝
- ընտրողների ընդհանուր թիվը 2.591.276.
 - քվեարկության մասնակիցների ընդհանուր թիվը 1.261.105.
 - տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացված ինքնասուսնծվող դրոշմանիշերի ընդհանուր թիվը 2.689.800.
 - տեղամասային ընտրական հանձնաժողովներին հատկացված համարակալված կտրոնների ընդհանուր թիվը 2.294.800.
 - ընտրողներից ստացված տեխնիկական սարքավորմամբ տպված կտրոնների ընդհանուր թիվը 1.258.515.
 - ընտրողներից ստացված համարակալված քվեարկության կտրոնների ընդհանուր թիվը 2.018.
 - ընտրողներից ստացված կտրոնների ընդհանուր թիվը 1.260.533.
 - չօգտագործված համարակալված կտրոնների ընդհանուր թիվը 2.292.876.
 - չօգտագործված ինքնասուսնծվող դրոշմանիշերի ընդհանուր թիվը 1.429.325.
 - անվավեր քվեաթերթիկների թիվը 4.706.
 - անճշտությունների գումարային չափը 405:

Կուսակցության, կուսակցությունների դաշինքի անվանումը	Կողմ քվեարկված քվեաթերթիկների թիվը
1. Հայաստանի Հանրապետական կուսակցություն	59.083
2. «Քաղաքացու որոշում» սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն	8.514
3. «Հայ Յեղափոխական դաշնակցություն» կուսակցություն	48.816
4. Իմ քայլը դաշինք	884.864
5. «Լուսավոր Հայաստան» կուսակցություն	80.047
6. «Քրիստոնեա-ժողովրդական վերածնունդ» կուսակցություն	6.458
7. «Ազգային առաջընթաց» կուսակցություն	4.121
8. Մենք դաշինք	25.176
9. «Օրինաց երկիր» կուսակցություն	12.393
10. «Սասնա ծռեր» համահայկական կուսակցություն	22.868
11. «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցություն	103.801

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 47-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Կենտրոնական և տարածքային ընտրական հանձնաժողովում վարչական վարույթն իրականացվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքին համապատասխան, սույն օրենսգրքով սահմանված առանձնահատկություններով և ժամկետներում»:

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի արտահերթ ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման ընթացքում մինչև քվեարկության օրը Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական

հանձնաժողովին է ներկայացվել 25 դիմում, որոնցից 5-ը դիմում են, 1-ը՝ պարզաբանման պահանջով դիմում, 17-ը՝ տեղեկատվության հարցմամբ դիմումներ, 2-ը առաջարկություն:

Ներկայացված բոլոր դիմումները Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 47-րդ, 48-րդ և 49-րդ հոդվածների պահանջներին համապատասխան քննարկվել են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից և կայացվել են համապատասխան որոշումներ: Դիմումների քննարկման օրվա և ժամի մասին դիմումատուները եղել են պատշաճ ծանուցված, իսկ դիմումների քննության արդյունքում կայացված որոշումները սահմանված կարգով ուղարկվել են դիմումատուներին և հրապարակվել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի պաշտոնական կայքում: Բոլոր այն դեպքերում, երբ դիմումատուները ներկայացել են իրենց դիմումների քննարկմանը, ապահովվել է վերջիններիս լավելու իրավունքը:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 49-րդ հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն. «Օպերատիվ լուծում պահանջող հարցերի վերաբերյալ ընտրական հանձնաժողովները ձեռնարկում են համապատասխան միջոցներ: Նման դեպքերում առանձին ակտի տեսքով որոշումների ընդունումը պարտադիր չէ:»: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի կարգադրությամբ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում ստեղծվել է իրավիճակային վերլուծության կենտրոն, որտեղ գործել է նաև թեժ գիծ:

Քվեարկության օրը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում գործող թեժ գծով, զանգվածային լրատվության միջոցներում և տարբեր էլեկտրոնային կայքերում տեղ գտած ընտրախախտումների վերաբերյալ տեղեկություններն օպերատիվ կարգով ուսումնասիրվել են իրավիճակային վերլուծության կենտրոնի կողմից, դրանցում ներկայացվող տեղեկությունների իսկությունը և փաստական հանգամանքները պարզվել են համապատասխան ընտրական հանձնաժողովների, պետական այլ մարմինների հետ և տեղեկությունների հաստատման պարագայում տրվել են համապատասխան ցուցումներ կամ հանձնարարություններ: Քվեարկության օրը Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն ու իրավիճակային վերլուծության կենտրոնն օպերատիվ կարգով արձագանքել են չորս տասնյակից ավելի կայքերում տեղ գտած ավելի քան 120 հաղորդումներին, ստուգվել են հրապարակվող հանգամանքները և տրվել մեկնաբանություններ: Մեկնաբանությունների ու պարզաբանումների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հենց քվեարկության օրը զետեղվել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի պաշտոնական կայքում:

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2018թ. դեկտեմբերի 9-ի արտահերթ ընտրությունների քվեարկության օրը թվով 1 տարածքային ընտրական հանձնաժողովի սահմանված կարգով ներկայացված են եղել 1 դիմում՝ ընտրողի կողմից: Ներկայացված դիմումը թիվ 16 տարածքային ընտրական հանձնաժողովի կողմից վերահասցեագրման կարգով ներկայացվել է ուստիկանություն:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը սահմանել է քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրված ցուցակների հրապարակում՝ բացառությամբ զորամասում, քրեակատարողական հիմնարկում և ձերբակալված անձանց պահելու վայրում կազմվող ցուցակների: Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 3.1-րդ մասի համաձայն.

«Ազգային ժողովի ընտրությունների ժամանակ տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12.00-ից սկսած, իրականացնում է ընտրողների ցուցակների սկանավորում, որին կարող են հետևել ընտրական հանձնաժողովների անդամները, թեկնածուները, վստահված անձինք, դիտորդները և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները:

Ընտրողների ցուցակները սկանավորվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի սահմանած կարգով և չափորոշիչներին համապատասխան այնպես, որ տվյալ ընտրական տեղամասի ընտրողների ցուցակում ընտրողի հերթական համարը, ազգանունը, անունը, հայրանունը, ծննդյան ամսաթիվը, հաշվառման վայրի հասցեն, ինչպես նաև ընտրողի ստորագրության, ընտրողների գրանցման համար պատասխանատու հանձնաժողովի անդամի անհատական կնիքի համար նախատեսված սյունակները լինեն տեսանելի:

Ընտրողների սկանավորված ցուցակները ոչ ուշ, քան սկանավորման աշխատանքներն սկսվելուց 24 ժամ հետո պաշտոնապես հրապարակվում և ներբեռնելու և, ըստ ընտրական տեղամասերի, որոնման հնարավորությամբ տեղադրվում են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում»:

Ընտրողների ստորագրված ցուցակները սահմանված կարգով և ժամկետներում տեղադրվել են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի համացանցային կայքում, սահմանված վերջնաժամկետից ավելի քան երկու ժամ առաջ: Նշվածի մասին հրապարակայնորեն իրազեկվել է հանրությունը՝ մամուլի հաղորդագրություններ տարածելու միջոցով:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 48-րդ հոդվածի 16-րդ մասի համաձայն՝ օրենսգրքով սահմանված իրավասու անձը կարող է ներկայացնել այլ անձի փոխարեն քվեարկելու մասին դիմում համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով քվեարկության հաջորդ օրը ժամը 12.00-ից մինչև քվեարկության օրվանից հետո երրորդ օրը՝ ժամը 11.00-ն:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքում սահմանված ժամանակահատվածում, անգամ այդ ժամանակահատվածից հետո, տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում, ինչպես նաև Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում չի ստացվել որևէ դիմում այլ անձի փոխարեն քվեարկելու մասին:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 48-րդ հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների անվավեր ճանաչելու ինստիտուտը: Մասնավորապես, ամրագրվել է, որ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու դիմում կարող է ներկայացվել միայն համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողով

իրավասու անձի կողմից՝ քվեարկության հաջորդ օրը՝ ժամը 12.00-ից մինչև ժամը 18.00-ն, կամ քվեարկությունից հետո երկրորդ օրը՝ ժամը 9.00-ից մինչև ժամը 11.00-ն:

Եթե դիմումի քննարկման արդյունքով տարածքային ընտրական հանձնաժողովը հանգում է այն եզրակացության, որ քվեարկության ընթացքում տեղի են ունեցել սույն օրենսգրքի պահանջների այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին էապես ազդել քվեարկության արդյունքների վրա, և եթե հնարավոր չէ պարզել քվեարկության իրական արդյունքները, ապա տարածքային ընտրական հանձնաժողովն այդ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր է ճանաչում: Այդ դեպքում նյութերն ուղարկվում են դատախազություն:

Թվով 38 տարածքային ընտրական հանձնաժողովներից և ոչ մեկում չի ստացվել դիմում տեղամասում քվեարկության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն. «Ընտրություններին մասնակցող կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածուն կամ համայնքի ղեկավարի կամ ավագանու անդամի թեկնածուն կամ վստահված անձը, եթե նրանք ներկա են եղել ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփմանը, ինչպես նաև տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամը՝ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունում քվեարկության արդյունքների ամփոփման կարգի վերաբերյալ հատուկ կարծիք ունենալու մասին գրառում կատարելու դեպքում, իրավունք ունեն սույն օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում բողոքարկելու տվյալ ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքները՝ տարածքային ընտրական հանձնաժողով ներկայացնելով ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի մասին (այսուհետ՝ վերահաշվարկ) դիմում:»

Թվով 8 տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում (թիվ 8, 9, 16, 21, 23, 34, 35, 38) ներկայացվել է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի վերաբերյալ 13 դիմում: Ներկայացված դիմումներից 12-ը ներկայացվել են ընտրություններին մասնակցող երեք կուսակցությունների ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների կողմից և մեկը՝ «Հայ Յեղափոխական դաշնակցություն» կուսակցության վստահված անձի կողմից: Ներկայացված 12 դիմումներից 6-ը ներկայացվել են «Լուսավոր Հայաստան» կուսակցության ընտրական ցուցակի թեկնածուների կողմից, 5-ը՝ «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության ընտրական ցուցակի թեկնածուների կողմից, 1-ը՝ «Հայ Յեղափոխական դաշնակցություն» կուսակցության ընտրական ցուցակի թեկնածուի կողմից:

«Հայ Յեղափոխական դաշնակցություն» կուսակցության վստահված անձի դիմումը բավարարվել է ու իրականացվել է քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկ (թիվ 16/3 ընտրական տեղամաս):

Ընտրություններին մասնակցող երեք կուսակցությունների ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների կողմից ներկայացված 12 դիմումներով վերահաշվարկի մասին դիմում ներկայացրած պատգամավորի թեկնածուներից 11-ը

ներկա չեն եղել ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփմանը, մեկ դիմում ներկայացվել է նաև օրենքով սահմանված վերջնաժամկետի ավարտից հետո:

«Լուսավոր Հայաստան» կուսակցության ընտրական ցուցակի թեկնածուներից մեկի դիմումը, ով ներկա է գտնվել տեղամասային կենտրոնում արդյունքներն ամփոփելիս, բավարարվել է և վերահաշվարկվել է թիվ 16/8 ընտրական տեղամասի քվեարկության արդյունքները:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի պահանջների հաշվառմամբ վերոհիշյալ՝ ընտրություններին մասնակցող երեք կուսակցությունների ընտրական ցուցակներում ընդգրկված թեկնածուների կողմից ներկայացված թվով 11 դիմումներով պահանջները մերժվել են, սակայն տարածքային ընտրական հանձնաժողովները սեփական նախաձեռնությամբ իրականացրել են վերահաշվարկ հաշվի առնելով նաև նշված դիմումատուների մատնանշած ընտրական տեղամասերը: Բացի նշված դիմումներից տարածքային ընտրական հանձնաժողովները, սեփական նախաձեռնությամբ վերահաշվարկներ են իրականացվել նաև թիվ 1, 10, 14, 15, 25, 37 տարածքային ընտրական հանձնաժողովներում: Ընդհանուր առմամբ վերահաշվարկվել են 57 ընտրական տեղամասերի (թիվ 1/9, 1/17, 1/20, 8/13, 8/18, 8/19, 9/2, 9/4, 9/12, 9/14, 9/18, 9/33, 9/39, 9/43, 9/52, 9/60, 10/9, 10/10, 10/12, 10/18, 10/19, 10/20, 10/23, 10/30, 10/35, 10/52, 14/24, 14/27, 14/39, 14/55, 14/57, 15/14, 15/29, 16/3, 16/8, 16/24, 16/32, 16/35, 21/13, 21/14, 23/12, 23/35, 23/36, 23/37, 25/14, 25/49, 34/35, 34/53, 35/37, 37/38, 38/22, 38/38, 38/41, 38/42, 38/46, 38/47, 38/53) արդյունքներ, որոնց արդյունքում թվով 35 տեղամասերում նախապես արձանագրված քվեարկության արդյունքները որևէ փոփոխություն չեն կրել, թվով 22 տեղամասերում արձանագրվել են ոչ էական բնույթի, աննշան փոփոխություններ պայմանավորված վավեր կամ անվավեր քվեթերթիկների ճանաչման հետ: Հարկ է նկատել, որ Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն տարածքային ընտրական հանձնաժողովը վերահաշվարկն իրականացվում է ընտրական տեղամասում քվեարկության արդյունքների ամփոփման համար՝ օրենսգրքով սահմանված պահանջներին համապատասխան՝ այսինքն, վերահաշվարկվում են բոլոր արդյունքները: Միայն մեկ դեպքում է, որ իրականացված վերահաշվարկի արդյունքում հայտնաբերվել է իրավախախտում: Թիվ 16/3 ընտրական տեղամասի (քաղաք Արմավիր) քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի ժամանակ պարզվել է, որ արձանագրությամբ ամրագրված ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների կողմ ձայները որևէ փոփոխության չեն ենթարկվել, սակայն «Լուսավոր Հայաստան» կուսակցության տարածքային ընտրական ցուցակում ընդգրկված թեկնածու Ն. Խաչատրյանի օգտին քվեարկված 44 քվեաթերթիկները տեղադրվել էին մեկ կողմ ձայն ստացած Ա. Ավչիևայի քվեաթերթիկների մեջ և արձանագրվել որպես վերջինիս ստացած 45 կողմ ձայն: Նշված հանգամանքը բացահայտվել է և թիվ 16 տարածքային ընտրական հանձնաժողովը համապատասխան հաղորդում է ներկայացրել դատախազություն:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 48-րդ հոդվածի 15-րդ մասի համաձայն.

«Ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմում ընտրությունների արդյունքներն ամփոփող ընտրական հանձնաժողով կարող է ներկայացվել ընտրության արդյունքներն ամփոփելու համար սույն օրենսգրքով սահմանված համապատասխան ժամկետից առնվազն 2 օր առաջ՝ մինչև ժամը 18.00-ն: Ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին դիմումների քննարկումը կատարվում է ընտրությունների արդյունքների ամփոփման շրջանակում, և դրանց վերաբերյալ առանձին որոշում չի կայացվում»:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում չի ստացվել դիմում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի արտահերթ ընտրության արդյունքներն անվավեր ճանաչելու մասին:

Քվեարկության օրվանից հետո թվով 38 տարածքային ընտրական հանձնաժողովներից 26-ում ստացվել են ընդհանուր առմամբ թվով 26 դիմում-բողոք (բացառապես դիտորդական առաքելություն իրականացրած թվով երկու հասարակական կազմակերպությունների կողմից), որոնց ուսումնասիրությամբ տարածքային ընտրական հանձնաժողովները կայացրել են թվով 26 որոշում: Վարչական վարույթի հարուցումը մերժելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում տարածքային ընտրական հանձնաժողովները դիմումներում ներկայացված հանգամանքները գնահատել են որպես հաղորդումներ, գնահատել դրանք սեփական նախաձեռնությամբ հարուցված վարչական վարույթների շրջանակներում և դիմումներով ներկայացված հանգամանքներին տվել իրավական գնահատականներ:

Տարածքային ընտրական հանձնաժողովներն իրենց կողմից ընդունված որոշումներով միջնորդել են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին՝ ուժը կորցրած ճանաչել այն տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահների՝ ընտրական հանձնաժողովում ընդգրկվելու որակավորման վկայականը, ովքեր թույլ են տվել ընտրական օրենսգրքի պահանջների խախտումներ: Ընդհանուր առմամբ ներկայացվել է միջնորդություն թվով 10 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահների և 3 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների անդամների վերաբերյալ: Դիմումներում նշված հանգամանքների ուսումնասիրմամբ թվով 5 դեպքերում, տարածքային ընտրական հանձնաժողովները հաղորդումներ են ներկայացրել իրավապահ մարմիններին:

Քվեարկության օրվանից հետո Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում ստացվել են թվով 7 դիմումներ, որոնցից 1-ը դիմում առաջարկություն է և վերաբերվել է նախընտրական քարոզչությանը, 2-ը՝ տեղեկատվության հարցում են իրենցից ներկայացնում և 4-ը դիմում-բողոքներ:

Դիմում բողոքների քննության արդյունքում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշեց ուժը կորցրած ճանաչել թիվ 31/56 ընտրական տեղամասի հանձնաժողովի բոլոր անդամների որակավորման վկայականները:

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը փաստում է նաև, որ 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ընթացքում ընտրական իրավունքի պաշտպանության վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան է ներկայացվել 2 հայցադիմում: Նշված վարչական գործերից մեկով կայացվել է գործն ըստ էության լուծող դատական ակտ, որով հայցը մերժվել է, իսկ մյուս գործով՝ հայցադիմումի ընդունումը մերժվել է:

Առկա չէ, որևէ դատական ակտ, որով փաստվել է անձանց ընտրական իրավունքների խախտում: Դատական ակտերով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի որոշումները կամ գործողությունները ոչ իրավաչափ չեն ճանաչվել:

Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանի նախագահի 2018 թվականի դեկտեմբերի 16-ի թիվ ԴԴ-9-60114/18 գրության համաձայն 2018 թվականի դեկտեմբերի 16-ի դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանի վարույթում 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ին կայացած Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրությունների կազմակերպման և անցկացման ընթացքում ընտրական իրավունքի պաշտպանության վերաբերյալ անավարտ գործ առկա չէ:

Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 67-րդ հոդվածի 14-րդ մասի համաձայն. «Եթե հանձնաժողովի անդամը, վստահված անձը կամ դիտորդը գտնում է, որ քվեարկության ընթացքում տեղի է ունեցել սույն օրենսգրքով նախատեսված քվեարկության կարգի խախտում, ապա իրավունք ունեն պահանջելու, որ իրենց գնահատականն արձանագրվի տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի գրանցամատյանում:»:

Սույն օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն.

«Ազգային ժողովի, Երևանի ավագանու ընտրությունների ժամանակ տարածքային ընտրական հանձնաժողովը քվեարկության արդյունքների ամփոփման վերաբերյալ արձանագրություն չի կազմում, քվեարկության արդյունքների վերահաշվարկի համար սույն օրենսգրքով սահմանված ժամկետներում ուսումնասիրում է տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումները, ուսումնասիրության արդյունքներն ամփոփում է հանձնաժողովի նիստում և այդ մասին ընդունած որոշումը ներկայացնում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով»:

Միայն 371 (կամ ընդհանուր տեղամասերի 18.4%-ում) տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում են կատարվել թվով 669 գրառումներ, իսկ 1639 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում որևէ գրառում առկա չէ:

Թվով 2010 տեղամասերից միայն 1 տեղամասի (0.04%) քվեարկության արդյունքների արձանագրություններում է առկա նշում հատուկ կարծիք ունենալու մասին: Ուշագրավ է, որ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների ընդհանուր թվով 20.012 անդամներից միայն 1-ն (0.004%) է ներկայացրել հատուկ կարծիք:

2018 թվականի դեկտեմբերի 14-ին բոլոր 38 տարածքային ընտրական հանձնաժողովները կայացրել են որոշումներ «2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրություններում տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրն արձանագրված խախտումների վերաբերյալ», որոնցով ամրագրվել է, որ 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի ընտրություններում համապատասխան տարածքային ընտրական հանձնաժողովի սպասարկման տարածքում կազմավորված տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների գրանցամատյաններում քվեարկության օրը՝ 09.12.2018թ., արձանագրված խախտումների վերաբերյալ գնահատականները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել քվեարկության արդյունքների վրա:

Հայաստանի Հանրապետության գլխավոր դատախազության տեղեկատվության համաձայն ՀՀ գլխավոր դատախազությունում ստեղծված աշխատանքային խմբի կողմից դեկտեմբերի 14-ի դրությամբ ուսումնասիրել և ամփոփել է դեկտեմբերի 9-ին կայացած ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրությունների նախապատրաստման և անցկացման ընթացքում իրավապահ մարմինների ստացած ընտրական առերևույթ հանցագործությունների վերաբերյալ թվով 442 դեպքի մասին ահազանգ:

Դեպքերից 190-ի մասին տեղեկություններն ստացվել են ՀՀ գլխավոր դատախազության աշխատանքային խմբի շրջանակներում իրականացվող հասանելի ՋԼՄ-ների հրապարակումների և սոցիալական ցանցերում քաղաքացիների կողմից կատարված գրառումների մշտադիտարկման արդյունքում: 157 դեպքի մասին հայտնվել է քաղաքացիների կողմից՝ ՀՀ ոստիկանություն կամ դատախազություն ներկայացված դիմումների և հաղորդումների տեսքով, իսկ մնացած մասը՝ ՀՀ ոստիկանության աշխատակիցների կողմից ներկայացված զեկուցագրերի արդյունքում:

Ընտրությունների նախապատրաստման շրջանում, ինչպես նաև քվեարկության օրվա ընթացքում հայտնի դարձած ընտրական իրավախախտումների վերաբերյալ հաղորդումների ուսումնասիրությունը վկայում է, որ դրանց ճնշող մեծամասնությունը կրել են ընդհանուր, վերացական բնույթ կամ վերաբերել են նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի խախտումներին, քվեարկության կազմակերպմանը վերաբերող տեխնիկական բնույթի խնդիրներին՝ քվեարկության սենյակների կահավորմանը, տեխնիկական սարքավորումների գործարկմանը, տեղամասերին հարող տարածքներում կուտակումների առաջացմանը, տեղամասային հանձնաժողովների աշխատակարգային որոշ խախտումներին:

Աշխատանքային խումբը, ընտրախախտումներին առնչվող որոշակի հաղորդումները պատշաճ ստուգելու, այդպիսի դեպքերը խափանելու, հանցանք կատարած անձի պատասխանատվության անխուսափելիությունն ապահովելու նպատակով իրենց բովանդակային նկարագրությամբ առերևույթ ընտրական բնույթի հանցագործության հատկանիշներ պարունակող հաղորդումներն օպերատիվ կերպով ուղարկել է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության, Հայաստանի

Հանրապետության քննչական կոմիտեի տարածքային բաժիններ, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության ռազմական ոստիկանություն և Հայաստանի Հանրապետության հատուկ քննչական ծառայություն՝ օրենքով սահմանված կարգով պատշաճ ստուգելու, անհետաձգելի քննչական, օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ իրականացնելու միջոցով հաղորդումների իրական հանգամանքները պարզելու և սեղմ ժամկետում իրավական գնահատական տալու նպատակով:

Նշված 442 դեպքերից վերացական և ընդհանուր բնույթի տվյալներ պարունակող 271 դեպքով իրականացվել կամ իրականացվում են ստուգողական գործողություններ: Դրանց արդյունքում 161-ով արդեն իսկ հերքվել են ներկայացված ենթադրյալ իրավախախտման փաստերը և թողնվել են անհետևանք:

165-ով քրեական գործ հարուցելու առիթի օրինականությունը և հիմքերի բավարար լինելն ստուգելու նպատակով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 180-181-րդ հոդվածներով սահմանված կարգով նախապատրաստվել կամ նախապատրաստվում են նյութեր: Նշված 165 դեպքից 12-ով որոշում է կայացվել քրեական գործ հարուցելը մերժելու մասին, 147-ով նյութերի նախապատրաստումն ընթացքի մեջ է:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից ամփոփվել է նաև Հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի մշտադիտարկման արդյունքները և հանձնաժողովի եզրակացությունը վերգետնյա եթերային հեռարձակում իրականացնող հեռուստաընկերությունների և ռադիոընկերությունների կողմից նախընտրական քարոզչության սահմանված կարգի պահպանման վերաբերյալ, համաձայն որի.

Հանձնաժողովը հանրային հեռուստաընկերության և հանրային ռադիոընկերության եթերից օգտվելու հնարավորությունն ավելի մատչելի դարձնելու նպատակով հանրային հեռուստաընկերության վճարովի եթերաժամի մեկ րոպեի գինը սահմանել է 48 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ), ի տարբերություն 2017թ. ԱԺ 2 ընտրությունների, երբ այն սահմանվել էր 60 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ): Իսկ հանրային ռադիոյի վճարովի եթերաժամի մեկ րոպեի գինը մնացել է անփոփոխ՝ 2000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Անվճար կարգով տրամադրված ընդհանուր եթերաժամանակը կազմել է՝ 660 րոպե հանրային ռադիոյի եթերում, 330 րոպե հանրային հեռուստաընկերության եթերում: Ընդ որում նշված ժամանակից իրականում օգտագործվել է 369 րոպե 38 վայրկյան հանրային ռադիոյի եթերում, 317 րոպե 38 վայրկյան հանրային հեռուստաընկերության եթերում:

Վճարովի կարգով տրամադրված ընդհանուր եթերաժամանակը կազմել է 12 114 րոպե 33 վայրկյան, այդ թվում ռադիոընկերություններում 2 279 րոպե 13 վայրկյան, հեռուստաընկերություններում 9 835 րոպե 20 վայրկյան:

Հեռուստառադիոընկերությունների հաղորդումներում՝ բացառությամբ լրատվական թողարկումների, ընդհանուր տևողությունը կազմել է 30 057 րոպե, այդ թվում ռադիոընկերություններում 9 772 րոպե, հեռուստաընկերություններում 20 285 րոպե:

Հեռուստառադիոընկերությունների լրատվական թողարկումներում նախընտրական քարոզչության լուսաբանման ընդհանուր տևողությունը կազմել է 16 261 րոպե, այդ թվում ռադիոընկերություններում 2 126 րոպե, հեռուստաընկերություններում 14 135 րոպե:

2018թ. դեկտեմբերի 9-ի ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրությունների նախընտրական քարոզչության վճարովի կարգով տրամադրվող եթերաժամանակի սակագնի սահմանման և անփոփոխության օրենսդրական պահանջների, ինչպես նաև եթերաժամանակի ոչ խտրական տրամադրման սկզբունքի խախտումներ չեն արձանագրվել:

Նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող դիմում-բողոքներ չեն ստացվել նաև պետական մարմիններից, հասարակական և միջազգային կազմակերպություններից, զանգվածային լրատվամիջոցներից և քաղաքացիներից: Սակայն, Հանձնաժողովը միաժամանակ նշում է նաև, որ 2018թ. դեկտեմբերի 10-ին վարչական վարույթ է հարուցել «Ռադիո Հայ» ընկերության նկատմամբ՝ ՀՀ ընտրական օրենսդրությամբ արգելված ժամանակահատվածում քարոզչական բնույթի հաղորդում հեռարձակելու համար:

Հանձնաժողովի կողմից նշվել է, որ՝ Հայաստանի Հանրապետությունում առաջին անգամ Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության կողմից կազմակերպվեց և իրականացվեց քաղաքական բանավեճ՝ 2018թ. դեկտեմբերի 9-ի ՀՀ ԱԺ արտահերթ ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների և կուսակցությունների դաշինքների (ընտրացուցակների առաջին համարները ներկայացված անձանց) միջև:

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել է նաև Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայության 15.12.2018թ. եզրակացությունը «Ազգային ժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ի արտահերթ ընտրություններին մասնակցող կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների նախընտրական հիմանդրամներում եղած միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրերի ստուգման արդյունքների մասին»: Համադրելով Կենտրոնական բանկից ստացված տեղեկանքները կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների կողմից ստացված հայտարարագրերի, ինչպես նաև կատարված վճարումները հավաստող փաստաթղթերի և կնքված պայմանագրերի հետ Կերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունը փաստում է, որ բոլոր կուսակցությունների, կուսակցությունների դաշինքների կողմից ներկայացված՝ նախընտրական հիմանդրամներում եղած միջոցների օգտագործման վերաբերյալ հայտարարագրերում խախտումներ չեն հայտնաբերվել և դրանք համապատասխանում են Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքով սահմանված կանոնակարգումներին: Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունում Ազգային ժողովի խմբակցությունների կողմից վերահսկիչ-վերստուգիչ ծառայությունում նշանակված աուդիտորների կողմից ևս որևէ առարկություն կամ դիմում չի ներկայացվել:

Վերոգրյալը հիմք ընդունելով և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի 75-րդ հոդվածի 7-րդ մասի պահանջներով՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ Է

1. Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի 2018 թվականի դեկտեմբերի 9-ին կայացած արտահերթ ընտրությունների նախապատրաստման և քվեարկության ընթացքում տեղի չեն ունեցել Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որոնք կարող էին ազդել ընտրության արդյունքի վրա:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում նիստում հրապարակվելու պահից:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐԱԿԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Տ. Մուկուչյան